

FÉNY

A MEE VILÁGÍTÁSTECHNIKAI TÁRSASÁG HÍRLEVELE

8. évfolyam, 1. szám

2009. január

A CIE KONFERENCIÁJA BUDAPESTEN	1
KREDITPONTOS TANFOLYAM.....	2
A MAGYAR VILÁGÍTÁSTECHNIKÁÉRT ALAPÍTVÁNY KÖZLEMÉNYE	3
VEZETŐSÉGI ÜLÉS	3
KÖZVILÁGÍTÁSI ANKÉT	4
MEGÚJULT AZ ISO 9001 (MSZ EN ISO 9001:2009).....	4
GONDOLATOK A LICHT 2008 KONFERENCIÁHOZ.....	5
TOVÁBBKÉPZÉS KÖZVILÁGÍTÁSI VILLANYSZERELŐKNEK.....	7
IMPRESSZUM	7

A CIE KONFERENCIÁJA BUDAPESTEN

A CIE időközi ülését és a hozzá kapcsolódó világítástechnikai konferenciát 2009. május 27. és 29. között, Budapesten rendezik meg. A konferencia a fény és a világítás minden vonatkozásával foglalkozik, különös tekintettel a szilárdtest-világításra, a LED-ekre. Ezeknek a fényforrásoknak az elterjedését gyorsítja, hogy több ország kormánya úgy döntött, hogy betiltja az izzólámpák gyártását. Legutóbb az Európai Bizottság határozott úgy, hogy a CO₂ kibocsátás csökkentése érdekében már 2009-től kezdődően megtiltja az izzólámpák egyes típusainak forgalmazását.

A CIE 2007-es pekingi konferenciáján olyan felhívást adott ki, amelyben felhívja a figyelmet a fény minőségi szempontjaira, valamint arra, hogy a világítási teljesítmény csökkentése ne menjen a vizuális komfort és a biztonság rovására. A 2009-es konferencia célja, hogy demonstrálja az ezen a téren elért fejlődést.

A konferencia a CIE műszaki alelnökének és a CIE divíziók igazgatóinak rövid bevezetőjével kezdődik, amelyben a résztvevőket tájékoztatják a CIE keretein belül az energiahatékony és egyben jó minőségű világítás érdekében folytatott kutatásokról.

Az első meghívott előadó Andrew Stockman professzor lesz, aki a $V(\lambda)$ függvény kromatikus adaptációtól függő megváltozásáról számol be. Az új ismeretek felhasználásával jobban le lehet írni a modern fényforrások működési jellemzőit.

A második meghívott előadást Dr. Mike Pointer tartja, aki azokat a mérés-technikai kutatásokat ismerteti, amelyekkel a tárgyak, anyagok megjelenése a klasszikus szín- és csillogás méréseken túlmenően jellemezhető.

Két további meghívott előadó foglalkozik a modern világítástechnika kérdéseivel.

Majoros András professzor előadása arról fog szólni, hogy a fény és a világítás hogyan segítheti az idősebb és csökkent látású embereket mindennapi munkájukban. 2009 a csillagászat nemzetközi éve, erre való tekintettel Dr. Constance Walker (Nemzetközi Csillagászati Unió) előadásában azt ismerteti, hogy a fény és a világítás hogyan járulhat hozzá a csillagos égbolt látványának megőrzéséhez.

A konferencia szervezői az előadások és poszterek bejelentésének határidejét 2009. január 31-vel állapította meg. A tervek szerint a konferencia résztvevői az előadások és poszterek anyagát CD-n is megkapják. A konferencia társasági programja keretében kerül megrendezésre a hagyományos nyitó bankett, egy esti orgonahangverseny, majd utána a résztvevők a főváros díszvilágítását tekinthetik meg egy autóbuszos kirándulás során. A gálavacsorát a tervek szerint egy dunai sétahajózással kapcsolják össze. Május 30.-án és 31.-én fakultatív kirándulásokra lesz lehetőség, illetve ekkor tartják meg a CIE 4. divíziója által tervezett workshopot, amely a járművek szilárdtest-világításával foglalkozik. A CIE divízióinak és műszaki bizottságainak többsége a következő héten, június 1-3 között ülészik.

A szervezők a világ minden részéről várják a világítástechnika szakembereit. A regisztráció és az előadások bejelentése elektronikus úton történik, a következő címen:

<http://www.cie-hungary.hu/>

KREDITPONTOS TANFOLYAM

A Világítástechnikai Társaság elnöksége felhívja Önöket és minden jogi tagjának figyelmét, hogy a MEE VTT továbbképző tanfolyamot hirdet szakmagyakorló mérnökök számára a világítástechnika területén a 103/2006. Korm. Rendelet alapján. A tanfolyam öt előadást tartalmaz, három egymást követő márciusi szombaton (előreláthatólag 14., 21., 28-án), március 28-án vizsgával zárul. A résztvevők a Magyar Mérnök Kamara Továbbképzési Bizottságának jóváhagyásával 10 kreditpontot kapnak, amennyiben mindhárom alkalommal jelen vannak és sikeres vizsgát tesznek. A tanfolyam indításához legalább 15 fő jelentkezése szükséges.

Az előadások és a vizsga színhelye: Világítás Háza Budapest 1042. Árpád út 67. I. em.

Részvételi díj: 14.000 Ft

Jelentkezés módja: tel/fax: 369 6631 (Világítás Háza Harangi Nikoletta ügyintéző)

mobil: 06-30-537-9897 vagy 06-30-212-0594

vagy e-mail útján: vtt@vilagitashaza.hu

Jelentkezési határidő: 2009. márc. 5.

A jelentkezések elfogadásáról és a tanfolyam indulásáról minden résztvevőt kiértésítünk. A tanfolyamon való részvétel feltétele a részvételi díj március 14-ig történő befizetése a VTT által küldött postautalványon vagy a helyszínen.

Az előadások a világítástechnika időszerű kérdéseivel foglalkoznak. Az egyes előadások témái:

- az emberi szem és a világítás, a káprázás értékelése UGR-index-szel.
- a világítási berendezések szabályozása
- külső fényforrások újabb típusai
- LED-ek a világítástechnikában

- „fényszennyezés” és amit tehetünk ellene
Az előadások anyagát a résztvevők a második megjelenés alkalmával CD-n megkapják.
Kérjük a VTT tisztelt jogi tagjait, hogy dolgozóik részvételét a továbbképzésen minél nagyobb számban tegyék lehetővé.

A MAGYAR VILÁGÍTÁSTECHNIKÁÉRT ALAPÍTVÁNY KÖZLEMÉNYE

A Magyar Világítástechnikáért Alapítvány decemberi ülésén időhiány miatt nem került sor a kuratóriumi elnök megválasztására.

Az elnök megválasztásának céljából kuratóriumi ülést kell tartanunk **az alapító tagok, a megválasztott kurátorok és felügyelő bizottsági tagok** részvételével, melyet ezúton hívok össze.

Időpont: 2009 február 3. (kedd) 17.00 óra
Helyszín: Világítás Háza (Bp. IV. Árpád u.67.

Megjelenésére az ülés határozatképessége érdekében feltétlenül számítok !
Kérem, hogy akadályoztatása esetén, szabályszerűen meghatalmazott megbízottról szíveskedjék gondoskodni !

Üdvözlettel:

Dr. Kovács Béla sk.
Felügyelő Bizottság elnöke

VEZETŐSÉGI ÜLÉS

Az ülés helyszíne: Világítás Háza, 1042 Budapest, Árpád út 67
Időpontja: 2009. január 13.

Jelen voltak: Nagy János
Tóth Zoltán
Borsányi János
Némethné dr. Vidovszky Ágnes
Schwarcz Péter

1. A VTT elnöksége határozott az ez évi feladattervről. Némethné Vidovszky Ágnes feladatául vállalta a tagregisztrálás rendezését és az átregisztrálás lebonyolítását. Schwarcz Péter erre az évre lámpatest a gyártók nemzetközi szervezetével, a CELMA-val való kapcsolattartást, a Nemzetközi Világítástechnikai Bizottság (CIE) időközi konferenciája, a Lux Európa konferencia és Közvilágítási Ankét szervezésében való részvételt, továbbá a Nemzeti Civil Alapprogram (NCA) pályázati lehetőségeinek felderítését és pályázatok elkészítését tűzte ki céljául. Borsányi János továbbiakban is a kurzusok és a Mérnökkamarai Tanfolyam koordinálását fogja ellátni. Tóth Zoltán vállalta a szemináriumok, a Közvilágítási, a Világítástechnikai és a Hallgatói Ankétok megszervezését, valamint javasolta részvételünket több más rendezvényen (fizikusok, Kutatók éjszakája stb).
2. Arató András levélben javasolta a CIE konferencia kísérő rendezvényeivel és a Közvilágítási Kézikönyv kiadásával kapcsolatos feleadatokat belevenni az idei munkatervbe.

3. A vezetőség kitűzte a VTT éves rendes közgyűlésének időpontját: 2009. ápr. 21.
4. A VTT elnöksége szavazott a tagdíj fizetésének módjáról, a jogi tagok bővítésének módjáról és a velük való kapcsolattartásról. Az elnökség Schwarcz Péter javaslata alapján arról határozott, hogy a jogi tagnak lesz egy személyes felelőse az elnökség tagjai közül. Ezeket évente meglátogatjuk és tájékozódunk problémáikról, szorosabbra fogjuk az együttműködést velük.
5. Határozat: A vezetőség egyhangúlag elfogadta Déri Tamásnak a Lux Európa konferencián való részvétel anyagi támogatásáról szóló kérését.
6. Nagy János tájékoztatta az elnökséget az izzólámpák kivonásról szóló téves információk terjedéséről, továbbá a vezetőség céljával tűzte ki a lakosság figyelmének felhívását, és a helyes információval való ellátását.
7. A vezetőség feladatául tűzte ki, hogy elkészítjük a MEE-vel kötendő együttműködési szerződés tervezetünket, és ezt előterjesztjük az egyesületnek.
8. Nagy János tájékoztatta az elnökséget, hogy a VTT nevében levelet küldött a Közlekedési, Hírközlési és Energiaügyi Minisztériumnak a közvilágítási rendelet hiányáról.

KÖZVILÁGÍTÁSI ANKÉT

A MEE Világítástechnikai Társaság és a MEE ELMŰ Szervezete közös szervezésében kerül sor idén a jubileumi, **40.-ik Közvilágítási Ankétra**. Rendhagyó módon, Budapesten kerül sor a 2 napos tanácskozásra, tekintettel arra, hogy ebbe az évben **100 éves Budapest villamos közvilágítása**.

A május 14.-15.-én tartandó Ankét pontos helyszínéről, programjáról és a jelentkezési lehetőségekről később adunk tájékoztatást. Minden kedves érdeklődőt tisztelettel várunk a negyven éves múltira visszatekintő rendezvényünkre!

Tisztelettel, a Szervezőbizottság

MEGÚJULT AZ ISO 9001 (MSZ EN ISO 9001:2009)

Az ISO-szabványok rendszeres felülvizsgálatának célja, hogy a szabványok mindig korszerűek legyenek, és ennek érdekében döntés születik arról, hogy egy adott szabvány megfelel-e a kor technikai követelményeinek, szükséges-e frissíteni, vagy esetleg vissza kell vonni. A világon a legszélesebb körben alkalmazott szabvány az ISO 9001, amelynek felülvizsgálatára szintén sor került. A felülvizsgálat eredményeként a szabvány 2000. évi kiadását felváltja az ISO 9001:2008. Mivel a szabvány 2000. évi kiadását mintegy 170 országban vezették be és alkalmazzák, a szabvány szerint több, mint 1 millió szervezetet, vállalatot, céget és intézményt auditáltak és tanúsítottak a világon, amelyek között a magán- és állami szektor szinte minden ipari és szolgáltató vállalatának, intézményének képviselője megtalálható, így az átállás sokakat érint.

A Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) a szabvány kidolgozója és kiadója, de saját maga nem folytat tanúsítási tevékenységet. A tanúsításokat tanúsítási szolgáltatókat nyújtó testületek végzik.

Ezek a tanúsító testületek, annak érdekében, hogy a szolgáltatásuk iránti bizalmat növeljék, akkreditáltathatják tevékenységüket a Nemzetközi Akkreditálási Fórum (IAF) 49 elismert tagja közül, bármelyik nemzeti akkreditáló testülettel.

A szabvány új kiadása és az ütemterv

Az ISO és az IAF ütemtervet készített, hogy megkönnyítse az átállást az ISO 9001:2008 szabvány szerinti tanúsításra. Az ütemterv kialakításakor konzultáltak olyan nemzetközi szervezetekkel/szakemberekkel, amelyek/akik minőségirányítási rendszereket vagy auditorokat tanúsító testületek, valamint ISO 9001 szerint tanúsított iparvállalatok képviselői. Habár az ISO 9001:2008 nem fogalmaz meg alapvetően új követelményeket, a 2000. évi kiadás óta eltelt 8 év tapasztalatait alapul véve, világosabbá és átláthatóbbá teszi a szabványban megfogalmazott eddigi követelményeket. Ezenkívül az új kiadás tartalmaz olyan változásokat, amelyek célja az ISO 14001:2004 szabvánnyal való összhang javítása. Az elfogadott átállási ütemterv az akkreditált tanúsító testületek által kiadott tanúsítványokkal kapcsolatban az alábbiakat tartalmazza: Az ISO 9001:2008 és/vagy az ezzel egyenértékű nemzeti szabvány szerinti megfeleléségi tanúsítványt csak az ISO 9001:2008 szabvány hivatalos megjelenése után szabad kiadni, az ISO 9001:2008 szabvány szerint lefolytatott rutinfelügyeleti vagy okiratmegújító audit után.

Az ISO 9001:2000 szabvány szerinti tanúsítások érvényessége

- Az ISO 9001:2008 szabvány közzétételét követően egy év elteltével (tehát 2009. november 15-től) lefolytatott tanúsítási eljárásoknak (új tanúsítás vagy okiratmegújítás) már az ISO 9001:2008 szabvány szerintinek kell lenniük.
- 24 hónappal az ISO 9001:2008 szabvány közzététele után minden ISO 9001:2000 szabvány szerint kiadott tanúsítvány érvényét veszti (tehát 2010. november 15-től).

Forrás: MSZT közlemény

GONDOLATOK A LICHT 2008 KONFERENCIÁHOZ

Alig található világunkban más jelenség, ami eddig olyan mértékben foglalkoztatta volna az embereket, mint a fény. A fény minden kultúrában különös szerepet játszott. A világvallások ugyancsak sokféle fényzimbólumot használnak leírásaikban.

A fény tudományos és műszaki meghatározása a középkor óta teljes erővel folyik, és ennek a vége manapság nem is látható. Ellenkezőleg, azt várjuk, hogy a XXI. század a foton évszázada lesz. Az Ilmenauban tartott LICHT 2008 konferencia egy kis mozaikkó lehet ezen erőfeszítések terén. Ennek során a fénytechnika néhány területét különböző szempontok szerint tárták elénk, de nem csoda, ha eközben egyik vagy másik terület nem kapta meg a méltó elismerést. Így a hagyományos világítástechnika területén manapság az tapasztalható, hogy számos új kutatási tevékenység kezdődött, amelyeket más, részben új tudományterület kutat és alkalmaz.

Különösen szoros a kapcsolat a fénytechnika és pl. a kép- és színfeldolgozás, az optoelektronika, a korszerű optika, valamint a fototechnológia és a fotobiológia között. Nem csoda tehát, hogy a világítástechnika hagyományos konferenciáihoz új rendezvények társulnak, amelyek lényegesen hozzájárulnak tudásunk alapjaihoz. Így nagy esély van arra, hogy ezek kölcsönösen megtermékenyítsék és kiegészítsék egymást. Ez a sokféleség igen öröndetes, és most az a nagy kihívás, hogy minél erősebben kössék egymáshoz a tevékenységeket és az együttműködést.

A LICHT 2008 konferencia megkísérelte, hogy néhány új területet kiemelve vegyen fel a programjába, anélkül, hogy a hagyományos témákat elhanyagolná. Ezzel új impulzusokat kívánt adni a világítástechnika továbbfejlődésének.

A konferenciák szervezésénél mindig feszültséget jelent a tudományos témák és a gyakorlatorientált előadások közötti kiegyensúlyozott viszony megtartása. A LICHT 2008 konferencián a tudományos előadások reprezentatív módon voltak képviselve, mivel a tudományos háttér főképpen Németországban az utóbbi időben igen jól stabilizálódott és megújult. Ezzel szemben a gyakorlatias előadások csak egyes területeken kismértékben voltak képviselve.

Kevés előadást tartottak a belsőtéri világítás területéről. Vajon ez már a paradigmaváltásra utal a belsőtéri világítás és fényalkotás között, vagy az „előíráskrízisről” van szó?

Természetesen az energiahatékonyság aktuális témái a konferencia fókuszában voltak. Mik a lehetőségek a fényforrások fényhasznosításának növelésére és a világítástechnika hatékony kialakítására? Kellően kihasználják-e ezek szempontjából a nappali fényt? Segítenek-e ennek során egyes fényforrások tiltásával, vagy erősebben kellene támaszkodni a felhasználók világítási tudatosságára, és átfogóbban kell-e őket informálni? Hogyan járulhat hozzá a világítástechnika a környezetbarát magatartáshoz?

A „fény és egészség” téma jelentősége az utóbbi öt évben egyértelműen nőtt. A LICHT 2008 ezt a trendet figyelemre méltó számú előadással követte. Ez az érdekesítő kutatási terület bizonyára még sokáig foglalkoztatja a szakembereket.

A fénykeltés területén újszerű termékek jelentek meg, amelyeket teljes terjedelemben és nem kampányszerűen kívánatos felhasználni. A szilárdtest-fényforrásokkal kapcsolatban – bizonyos eufória után – újra tudatosul, hogy egész sor nagy hatékonyságú fényforrás létezik, amelyeknek még nem használták ki a teljes potenciálját. A korszerű elektronika belépése a világítástechnikába új alkalmazási területeket és lehetőségeket nyit meg.

A képfeldolgozásnak köszönhetően a fény- és színméréstechnika teljesen új utakat tettek lehetővé a fény- és színviszonyok értékelésében. Ennek érezhető hatása van a világítási termékek és létesítmények minőségére.

Figyelemre méltó, hogy a fiziológiai optika területén még igen sok a kutatási igény, noha ezt a területet a XIX. század közepe óta intenzíven művelték. Különösen sürgetőnek tűnnek a színérzékelés és színértékelés kérdései a mezopos látás területén. A színelméleti kutatások eredményeire sürgetően szüksége van az objektív színértékelésnek.

A külsőtéri világítás terén, ami főleg a mezopos látást szolgálja ki, még alapvető ismeretek hiányoznak, amelyek lehetővé tennék a megfelelő mérést és értékelést.

A LICHT 2008 témái közé tudatosan vették fel a gépjármű-világítást, mivel ezt a területet intenzíven kutatják, és az itt nyert ismereteket a világítástechnika teljes területén lehet hasznosítani.

A számítógépek és az internet korában a világítástechnika számára is teljesen új lehetőségek kínálkoznak. Így manapság a fény-, szín- és világítási helyzetek teljes körű modellezése lehetséges egészen a fotorealistikus ábrázolásig. A projektek előkészülete során szimulációk hozhatók létre, és ezzel javíthatók a tervezési munkálatok. A lámpatestek megalkotásakor különösen értékes eszköznek bizonyultak a számítási programok, amelyek a világítástechnika számára megnyitották az utat a mikro- és nano-optikába, és ezzel az új termékek számára is.

A LICHT 2008 konferencián a színérés és színkialakítás témakörű előadások száma kevesebb volt annál, mint amit a szakember kívánna. Remélhetően a színtudomány a jövőben nagyobb súlyt kap. A szín és a fény ugyanis szorosan összetartozik!

(Az összeállítást prof. Dr. Dietrich Gall és Dr. Cornelia Vandahl, a Rendezőbizottság elnökeinek összefoglalójából Jáni Valéria készítette.)

TOVÁBBKÉPZÉS KÖZVILÁGÍTÁSI VILLANYSZERELŐKNEK

A nagy érdeklődésre való tekintettel a VTT az idén is rendez továbbképző tanfolyamokat közvilágítási villanyszerelők részére.

2009. január 30-án a Primavill Kft. által Szegeden biztosított teremben kerül sor az idei első továbbképzésre. Az előadók: Molnár Károly, Borsányi János, Schulcz Gábor, Kovács Béla, Budai Béla.

A továbbképzési nap tematikája:

Világítástechnikai alapfogalmak. Fényáram, fényhasznosítás, fényeloszlás, megvilágítás. Színhőmérséklet, színvisszaadás. Az említett mennyiségek fontossága a közvilágítás területén. Kápráztató hatás oka, elkerülése.

A közvilágításban alkalmazott fényforrások. A nagynyomású nátriumlámpa és a kompakt fénycső fénytechnikai és elektromos tulajdonságai. A lámpák élettartamával kapcsolatos ismeretek.

A kisüléssel fényforrások működtető egységei. A különféle gyújtók működése. Az elektronikus előtét előnyei, vázlatos felépítése. Szabályozási lehetőségek a közvilágításban.

A már nem üzemképes („kiégett”) fényforrások kezelése. Környezetvédelmi és gazdaságossági szempontok figyelembevétele. A veszélyes hulladéknak minősülő termékek gyűjtése, az egyes anyagok újbóli felhasználása.

A közvilágítási lámpatestek és fényforrások lehetséges meghibásodásai, hibakeresés, hibajavítás. Válaszok a javítást érintő gyakorlati kérdésekre.

Lámpatest bemutató. A Schröder és a Hofeka képviselői termékeikből bemutatót tartanak. (rövid ismertetések az egyes lámpatestekről, válaszok a kérdésekre.)

IMPRESSZUM

FÉNY, a MEE Világítástechnikai Társaságának hírlevele.
Kiadja: MEE Világítástechnikai Társaság, 1042 Budapest, Árpád út 67
Tel/fax: (06 1) 369 6631
e-mail: vtt@vilagitashaza.hu, meevtt@gmail.com
Honlap: www.vilagitas.org
Megjelenik: igény szerint
Szerkeszti: Arató András (aratoa@gmail.com)
Felelős kiadó: Nagy János (jano.nagy@t-online.hu)
A hírlevélben megjelent információk a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók